

Huvudman

Aprendere skolor AB
Organisationsnummer 556455-9523
Anne.soderstrom@aprendere.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lilla parkskolan i Södertälje kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Aprendere skolor AB att senast den **18 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande godkännande för utbildningen och legitimerade och behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristen rörande godkännande för utbildningen utgör ett allvarligt missförhållande.

Att bristen utgör ett allvarligt missförhållande innebär att återkallelse av godkännandet kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 15 § skollagen).

Om Aprendere skolor AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § samt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Aprendere skolor AB ska vidta följande åtgärder

Godkännande för utbildningen

1. Se till att verksamheten vid skolenheten Lilla parkskolan bedrivs i enlighet med godkännandet, det vill säga vid en skolenhet. Det innebär att verksamheten ska bedrivas i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra. Verksamheten ska således bedrivas antingen i skolbyggnaden på Parkgatan 1 eller i skolbyggnaden på Nygatan 2. Alternativt att huvudmannen flyttar verksamheten till en skolbyggnad på annan adress i Södertälje kommun. Av redovisningen ska framgå i vilken skolbyggnad som skolenhetens verksamhet bedrivs. (1 kap. 3 § skollagen.)

Legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisande lärare i ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd i årskurs 1–9, matematik, musik och

fysik i årskurs 7–9 och bild i årskurs 8–9 har legitimation och är behörig att undervisa i dessa ämnen. Om sådana lärare inte finns att tillgå i alla dessa ämnen ska huvudmannen i stället se till att undervisande lärare i de ämnen där sådana lärare inte finns att tillgå är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Anställningsavtal för lärare i ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd i årskurs 1–9 matematik, musik och fysik i årskurs 7–9 och bild i årskurs 8–9 samt redogörelser för lärarnas behörighet ska bifogas redovisningen. Om någon av dessa lärare inte är behöriga för ett ämne han eller hon undervisar i ska även annonser och ansökningar för tjänsten i detta ämne bifogas redovisningen. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen.)

Område utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser trygghet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:7064) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Lilla parkskolan i Södertälje kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lilla parkskolan följer gällande bestämmelser om godkännande för utbildningen, legitimerade och behöriga lärare och trygghet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer den 20 och 21 november 2024. Representanter för huvudmannen har intervjuats den 5 december 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling och skolans ordningsregler. Skolinspektionen har även granskat hyresavtal samt lärarförteckningar och lärarlegitimationer. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Godkännande för utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolenheten Lilla parkskolan har funnits sedan 2014. Aprendere skolor AB har beviljats godkännande¹ som huvudman för förskoleklass och grundskola årskurserna 1–9 vid skolenheten Lilla parksskolan i Södertälje kommun.

Vid besök på skolan den 20 november 2024 besökte representanter för Skolinspektionen verksamhetens lokaler på Parkgatan 1 och på Nygatan 2 i Södertälje. Intervjuer med elever i årskurs 8–9 genomfördes på Nygatan 2. Vid besöket framkom att huvudmannen bedriver verksamhet i årskurs 8 och 9 på Nygatan 2 samt att elever i årskurs 6 och 7 läser hem- och konsumentkunskap på Nygatan 2. Huvudmannen bedriver den huvudsakliga undervisningen för elever i förskoleklass och årskurs 1–7 på Parkgatan 1. Eleverna i årskurs 8 och 9 läser musik, bild, textilslöjd och moderna språk på Parkgatan 1. Avståndet mellan lokalerna på Parkgatan 1 och lokalerna på Nygatan 2 uppgår till ungefär 350 meter. Längs med denna sträcka finns flera externa byggnader och verksamheter, bland annat en hotell- och konferensanläggning. På vägen mellan lokalerna ligger även en fyrfilig väg som eleverna behöver passera.

I intervju med rektor den 21 november 2024 uppger denne följande. Rektor betraktar Lilla parkskolan som en sammanhållen grundskola för förskoleklass och årskurserna 1–9. Skolan har haft tillgång till och bedrivit verksamhet i lokalerna på Nygatan 2 sedan januari 2024 då högstadiet flyttade till dessa lokaler.

Enligt representanter för huvudmannen känner de till att de endast har tillstånd för en skolenhet. Skolchef uppger i skriftlig information att hon vid flera tillfällen har informerat rektor och VD om att lokalen på Nygatan 2 inte ligger i direkt anslutning till Parkgatan 1 och att detta skulle kunna innebära att den nya lokalen anses som en egen skolenhet. En representant

¹ Skolinspektionens beslut den 11 juli 2013 i ärende 31-2013:762.

för huvudmannen uppger att rektorn ska ha fått information från Skolverket om att lösningen med en annan lokal skulle vara godkänd. Huvudmannen har gått på den information som rektorn ska ha fått gällande lokalerna. Skolinspektionen har begärt in den informationen som rektor fått från Skolverkets upplysningstjänst. Av denna information framgår inte att skolans lösning med två lokaler utgör en skolenhet.

Rättslig reglering

I skollagen avses med skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad (1 kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att begreppet skolenhet avser skolan i fysisk bemärkelse, det vill säga de byggnader, lokaler och utrymmen utomhus där huvudmannen bedriver sin verksamhet. För att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop. Byggnaderna i en skolenhet ingår också i samma administrativa enhet. Även verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad men som är nära knuten till enheten omfattas av begreppet skolenhet. Här avses till exempel skolgårdar samt idrottsplatser i nära anslutning till skolans byggnader (prop. 2009/10:165 s. 633)

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas under vissa förutsättningar. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet (2 kap. 5 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att en enskild huvudman inte kan utöka verksamheten med utbildning vid ytterligare en skolenhet utan nytt godkännande (prop. 2009/10:165 s. 644).

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Aprendere skolor AB inte organiserar verksamheten vid Lilla parksskolan i en skolenhet. Av utredningen framgår att verksamheten sedan starten vårterminen 2024 bedrivs i två skolbyggnader som ligger omkring 350 meter från varandra. För att flera

skolbyggnader ska anses som en skolenhet enligt skollagen krävs att de ligger nära varandra. Skolbyggnaderna på Parkgatan 1 och Nygatan 2 ligger inte nära varandra. Dessa skolbyggnader utgör därmed inte en skolenhet.

Ett godkännande att bedriva skolverksamhet beviljas för viss utbildning vid en viss skolenhet. Tillståndet innebär att Aprendere skolor AB får bedriva skolverksamhet vid *en* skolenhet i Södertälje kommun. I och med att huvudmannens verksamhet vid Lilla parksskolan bedrivs i två skolbyggnader som inte utgör en skolenhet bedriver huvudmannen sedan vårterminen 2024 skolverksamhet som inte omfattas av godkännandet och som huvudmannen alltså saknar tillstånd för, vilket är en brist.

Legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans lärarförteckning och undervisande lärares lärarlegitimationer. Skolinspektionen begärde i samband med informationsinhämtningen att få del av senaste läsårets annonser för rekrytering av lärare.

Av den lärarförteckning Skolinspektionen tagit del av framgår att Lilla parksskolan har tolv lärare varav tre saknar lärarlegitimation. Flera av de legitimerade lärarna undervisar i ämnen de saknar behörig för. Skolans lärare saknar behörigheter i ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd i årskurs 1–9, religion, samhällskunskap och svenska årskurs 4–9, matematik, musik, fysik och idrott- och hälsa i årskurs 7–9 och bild i årskurs 8–9.

Huvudmannen har inkommit med rekryteringsannonser för lärare i idrott- och hälsa i årskurs 7–9 samt för religion, samhällskunskap och svenska i årskurs 4–9. Rektor berättar att det i övriga ämnen är små tjänster som skolan saknar behöriga lärare i och att sannolikheten för att få in lärare som vill arbeta 10 procent inte är så stor. Vidare berättar rektorn att skolan i mars 2024 drabbades av ett mediadrev och att det inte skulle se bra ut att en skola i "blåsväder" rekryterar småtjänster. Enligt rektorn har hon tillsammans med huvudmannen funderat på att hyra in personal men valde att inte göra något innan Skolinspektionens beslut, som de i stället får förhålla sig till.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen). Om en sådan person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 19 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver. Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. (Prop. 2009/10:165, s. 261f, 269 och 649.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav om att legitimerade och behöriga lärare ska bedriva undervisningen. Av utredningen framgår att undervisningen i sex ämnen i årskurs 6–9 bedrivs av lärare som saknar behörighet för undervisning i ämnet utan att rektorn under det senaste året försökt att rekrytera legitimerade och behöriga lärare för dessa ämnen.

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om en sådan inte finns att tillgå får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får anställas i högst ett år i sänder.

Detta innebär att huvudmannen varje år måste försöka rekrytera lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning där sådana saknas för att kunna åberopa undantaget från huvudregeln om att endast legitimerade och behöriga lärare får bedriva undervisningen. Att huvudmannen inte försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare för ämnena hem- och konsumentkunskap och slöjd i årskurs 1–9 matematik, musik och fysik i årskurs 7–9 och bild i årskurs 8–9 är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Aprendere skolor AB:s verksamhet vid Lilla parkskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att bedriva utbildningen i enlighet med villkoren för godkännandet och bestämmelserna om att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Aprendere skolor AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen bedömer att bristen gällande godkännande för utbildningen utgör ett allvarligt missförhållande. Detta då en förutsättning för att en enskild huvudman ska få bedriva skolverksamhet är att den har ett godkännande för att bedriva skolverksamhet och att verksamheten bedrivs i enlighet med godkännandet. Aprendere skolor AB bedriver skolverksamhet som inte är förenlig med aktuellt godkännande.

Område utan konstaterade brister

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever framkommer det att de känner sig trygga på skolan. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer det att personalen agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. Personalen fyller då i en incidentrapport gällande vad som hänt och vad för sorts kränkning det handlar om och vilka som varit inblandade. Därefter görs en utredning. Incidentrapporten skickas sedan till huvudmannen. Lärare och rektor berättar i intervju att de flesta ärenden som rapporterats har löst sig genom dialog med eleverna. Lärare och elever berättar i intervju att det sker väldigt få kränkningar på skolan.

Lärare, elevhälsa och rektor berättar i intervju att det finns rutiner för att anmäla till socialtjänsten om det finns oro för en elev. Alla i personalen kan göra en anmälan till socialtjänsten men att det är främst rektor som gör det.

Rättslig reglering

Personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar (5 kap. 6 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

De som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453] och 29 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Richard Plym har varit föredragande ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Clara Sjösten medverkat.